

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XI.

V Ljubljani 21. prosenca 1858.

List 2.

Segorska dolina.

Cvetlice vse, ki raj so še poznale,
So rastle v krilu tvojim, zali dol;
Nar slajši sap'ce so jim hlad pihljale;
O de bi zgubil jih ne bil nikol!
Pa cvetke tvoje glav'ce pobesile
So, in vsahnile!

Vse serca so po tebi hrepenele;
V naročji tvojim dil je večni mir.
Pozabljene so tam se pesmi pele.
Narave malo znan ti bil prepir.
Al miljene soglasja se zgubile
So, in vtihnile!

Le Abrahamovo serce preblago
Vmaknilo blo se sreči Lotovi,
Ker bolj mu še prijateljstvo je drago,
Ki krega bratovskega ne terpi;
Al v greha stud se ure pogreznile
So, in vtihnile!

O morje, morje! strašno si spričvanje —
Podoba strašna si, kaj greh stori,
Tvoj puh, tvoj smrad. — naj svet ozrè se nanje,
In tresè se, prederzno kdor greši!
Pač naglo bodo sanje odbežale,
In žvepla žgale!

Precvitaj toraj lilija blišeča
V zavetji mirnim deleč od sveta!
Je tudi čednosti steza bodeča,
Pa nar več vender le sladú ima.
Saj solnce clo, ki plava pota jasno,
Tak naglo vgasne!

Le kratek dan od groba zibel loči. —
Ze raste zadnje hišice drevo!
Zatoraj predenj zadnji zor napoči,
Ozri se v segorsko dolinico!
Ker rožica, ki tukaj ni cvetela,
Bo tam gorela!

Le pošteno!

Kaj se bo neki pod tem napisam bralo? Bo kmal, bo kmal! Poštenje! le pošteno! to so pri Slovencu tako tehtne besede, de jih včasì čversto in krepko izgovori, kakor de bi hotel že z besedo nekaj pribiti in globoko zakoreniniti. Poslušaj pa tudi, bravec, kaj ti bom od nekiga ne-Slovenca v ti roči povedal.

Ubožin družinsk oče gre nekiga dné po kölnerski cesti v Prusii ob Rajni in nese pisma in sporočila. Tako pripoveduje „Missionsblatt“. Iz globočine serca moli: „Očenaš ... daj nam dans naš vsakdanji kruh“. — „Kaj je pa to?“ se začudi neprevidama, se pripogne in pobere zvezčic z višnjevim zavitkam, ki še zapečaten ni bil, in zapisano je bilo na njem: „Sto tolarjev v papirji“. Na prvi migljelj moža presune veliko veselje in misli si: „Prejden sila do verha prikipi, se že tudi pomoč glasi“. Nevtegama pa roke sklene in na glas moli: „Nas ne pelji v skušnjavo“. Po-

stoji nekoliko in si misli: „On, ki jih je zgubil, jih tudi potrebuje; ko bi mu jih pač zamogel dati!“ Take misli pa vselej Nekdo sliši, ki nič ne pozabi, kar je dobriga; Gospod v nebesih je, On, ki dobro vé, kaj de z nami dela. Sel gre neke stopinje dalje, in glej, kar pričevlja nekdo za njim, de bi človek mislil: tudi ta je sel, in de ga je kdo še nalaš v naglici (express) poslal. Kadar bližej pride, razvidi pot, de je čedno napravljen gospod, ki mu mende ni treba kruha stradati. „Guten Morgen“ (dobro jutro)! reče potu, „ali ste kej našli?“ „Kaj ste pa zgubili?“ vpraša sel, de bi se prepričal, če je ta tisti, ki je zgubil. „Zvezčic v višnjeve papir zaviti, nezapečaten, in na njem je zapisano to in to, in toliko in toliko je v njem“, reče ptujic. „Poglejte, morebiti je tole“, reče sel in pomoli ptujcu, kar in kakor je bil pobral. Gospod se veselja zavzame ter gleda zvezčic in človeka, izleče desetak za pet tolarjev in ga najdivcu potisne v roko. Le-ta se brani, poslednjič pa se vender da pregovoriti, ga vzame in se ne more nikoli dosti zahvaliti. Ptujic pa reče: Zahvaliti se moram le jest, za vpraša po imenu, mu roko podá in gre. „Kar najdes, daj nazaj! so mi zmirej pravili rajnca mati“, reče osrečeni sel sam pri sebi. „Pa prav zares je kakor ukradeno, ako človek najdeno zase priderži in vé čigavo de je. Uni stoteri tolarji bi me bili na vesti pekli, tih pet pa, ki mi jih je dal ta pošteni mož, je pravi blagoslov (žegen); pa kako bom Boga hvalil in se veselil, ko bom s tem čez en teden skezal (izhajal) za kruh pri ženi in otrocih. On, ki je dans poskerbel, bo skerbel tudi še dalje. Aleluja!“

Lahka ko pero se mu vzdiguje noga in še do časa dospè na določeni kraj. Pot nazaj mu je bila še ložji; imel je dobro hodnino in še tistih pet terdnjakov na verh. Ko prisopiha v Soling, svoj domači kraj, in ob levici znano pekarijo s prelepo dišečim kruham ugleda, si kupi s hodnino dva hlebca, pa hajdi domú. To je bilo veselje med otroci! Očka pa rečejo: „Bogu se poprej zahvalite, potlej še le jejte!“ In naj mlajši drobljanec začne:

„Komm', Herr Jesus, sei unser Gast;
Segue uns, was du uns bescheeret hast!“

„Pridi, Jezus, k nam se vsedi,
Blagoslòvi nam té jedi;
Prišle so iz tvoje roke,
Nas napasti, tvoje otroke“.

Vsi z njim pobožno obmolijo; oče načnejo hlebec in diši jim, de nikoli tega. Pri jedi jim pripoveduje oče, kaj se mu je bilo s tistimi 100 tolarji nateklo, in jih opominja, de naj bodo vselej pošteni, kodar hodijo. Med tem jim evnenke tistih pet tolarjev na mizo, se nasmeja in reče: „Lejte“, „unih 100 tolarjev sim Bogu posodil, in On mi je plačal obresti (činž) že za leto naprej“. Pobožna mati roke sklene, se v nebo ozrè in natihama moli, ter Boga hvali; na to reče: „Zares, ljubi otroci, poštenost je jistina (kapital), ki daje obresti v nebesih in na zemlji!“ Z oblagodarjeno žetvo je bila za tisto leto lakota pregnana, blede

lica so se zopet zarudečile in pozivile. Tudi naš tékavec je jel vnovič živeti in je Boga hvalil za petere terdnjake, ki so mu prav dobro na noge pomagali. Sčasoma pa je bil to dogodbo že skorej čisto iz glave pustil. Božič zopet pride. Bilo je Sveti-dan zjutraj, deržinica iz cerkve pride in otroci se zveseljujejo nad božičnim drevesam (ki ga po več krajih namesto jasic delajo; Vr.) in nad poticami, kar stopi v hišo dolgopetec pismonos. „Temu se meša“, pravi žena. (Sveti-dan bi vender pri miru bil!) „Mi ne dobivamo pisem“. Ali pismar se ni bil zmotil. Napis je bil res do tekača, pismo sprosteno ali „franko“ in — pet tolarjev je bilo v njem. Začuden gledajo in ne vedo, kaj bi rekli, oče se enkrat napis bere in meni: to bo kaka pomota; ali res je bilo njegovo ime in imek. Derhtë ga odprč, in petak za 5 tolarjev pogleda iz njega, zapisano pa je bilo: „Ker ste mi bili na kölnerski poti ta — in takrat 100 terdnjakov posodili, bil sim jih namreč zgubil in vi ste jih bili našli in mi jih povernili: torej vam obresti plačam za to, kakor je prav in spodobno. Dobro jih obrnite in učite svoje otroke, de bodo pošteni kakor ste vi, in ne bodo vam nikoli pošle obresti za tako bogoljubno jistino. Vesele praznike, in z Bogam!“ To je bilo pismice, sicer pa tebi nič — meni nič, ne kraj, ne dan, ne imé ni bilo zaznamnjano. Oče pa na ves glas Boga hvali, petere tolarje oberne za hišne obresti ali hišnino in serce mu veselja poskakuje. Mati se sladko nasmeja in reče: „Vid' te, poštenost je jistina, in res dobrotljivi Gospod Bog obresti pošilja, ali v zunanjim blagodarju, ali pa znotrej v sercu, nar večkrat pa po obojnim; torej si v serce zapisite, ljubi otroci:

„Ueb' immer Treu' und Redlichkeit
Bis in dein kühles Grab,
Und weiche keinen Finger breit
Von Gottes Wegen ab!“

„Le poštenje in zvestoba
Spremljata naj te do groba,
Tud za noht od prave poti
Se nikolj nikar ne zmoti!“

Od tistihmal je vselej o Božiči prišlo pismice in 5 tolarjev, in lep koscec hišnine je vselej ta denarec odrinil; pa tudi niso pozabili se hvaliti Bogu in svojimu skrivnimu dobrotniku. Stavim pa, kar kdo hoče, de so te obresti tudi blagimu dobrotniku v njegovim lepim sercu in v njegovih opravljenih obrestih rodile; zakaj take jistine in obresti sam Bog v nebesih v svoje bukve zapisuje.

Kako se zaničevavcam svetih reči na zadnje godi.

(Spisal nekdo, ki je že tudi sodbo opravil.)

(Dalje.)

Zgodilo se je, de sim po opravljenih zadel v neko družino, kjer je bilo več duhovnov skupej, in naš pogovor se ravno od nekaciga zaničevavca svete vere vname, ki je v smertni nevarnosti bolan ležal, in od spovedi ali svete popotnice kar slišati ni hotel. Več duhovnov je k njemu prihajalo, ki so ga zavoljo poslednjih Zakramentov opominjevali, pa vse zastonj. Nekdo izmed nas povzame in reče meni: Tudi vi prijatelj, poskusite tega terdovratneža kej omehčati, posebno, ker vas tako rad imá, in večkrat na svojih potih k vam zahaja. Postopite k njemu, morebiti de se bo podal: ako ne, ga se ne smemo cerkveno pokopati, če umerje. To slišati, se k bolniku podam, in pridši k njegovi postelji ga lepo pozdravim in boljši srečo vošim. Razveselil se je tako rekoč, de me vidi. Pripovedovati mi prične, de je že več duhovnov ga obiskalo, in de mu le od hudiča pripovedujejo. Ali jest, de on nadalje, nobeniga hudiča tukej ne vidim, kakošin de je. Od spovedi v mé tišé, ali kaj se čem spovedovati? Nic ne občutim, de bi mi kake spovedi potreba bilo. Cesarju sim zvesto služil, in spolnil sim vse

do čerke na tanko; zato se mi pa ni treba nikogar bati, in se tudi ne bojim ne Boga ne hudiča; spovedi mi pa tudi treba ni, ker nisim bil nikoli kaka pasja noga. Tako mi je trabljal. Pri gostim kramljanji ž njim najdem in čutim, de je bolnik v veliki smertni nevarnosti, in de ni dolgo oprezovati zavoljo sklepa, in de mu smert že na vrata kljuka. — Hment vas vender poberi, de on, pa mi vender le vsi od hudiča pridigujete! Kje pa je? Jest nobeniga ne vidim, in tudi vere nimam, de bi kateri kje bil. Človek je človeku hudič, to verujem, družiga pa nič. Se ozeram na levo in na desno, gori in doli, po vsih krajih, ali vender ne morem hudiča zagledati, kakošin de je. — Jest pa ga lepo poprašam: „Ljubi gospod in prijatelj! mislim, de ste bili precej zurjen vojsak, in ste še znameniv cesarjev služabnik. Bi ne zamerili mar kakimu podložnimu slugu, ko bi vaših postav in cesarjevih naredb ne vedil, in bi iz svoje nevednosti marsiktero vam nakalil. — Vi bi ga večkrat opominjali, pa bilo bi vse skupej le bob v steno. Kaj bi naposled z njim počeli. — On dé, strahovali bi ga in na vse zadnje iz službe iztirali. Mu dém: Prav ste odgovorili, lepa hvala vam zato; ali sami sebi ste sodbo izrekli. Vi ste cesarjev sluga in dobro uméte, kaj on od vas tirja, de vam vsakdanjo plačo deli. Nimamo pa mar tudi vse stvari na zemlji še družiga Gospoda nad seboj, ki je tudi po svojim Sinu nam postave dal, in pod večno kaznijo nam zapertil, jih na tanko spolnovati. Vam je mar neznano stvarjenje vidnih in nevidnih reči? — Stvarjenje angelov, in zaverjenje napuhnjenih angelov v večno pogubljenje, ktere zdaj hudiče imenujemo. Kako tedaj morete hudiče tajiti, ker so verska resnica; akoravno jih tudi viditi ne morete, so vender le osebojniga bitja.

Tudi sim iz vaših ust ravno popred zaslišal, de vam spovedi treba ni? Niste še čuli besedi sv. aposteljna Janeza, ki pravi: „Če kdo dé, de nima greha, je lažnik, in resnice ni v njem“. Koliko let je že, kar niste pri nobeni spovedi bili? O, reče, ko sim še doma pri starših bil, so me stara mati k spovedi vodili, potlej me je pa vojna v svoje kardelo zajela, pa tudi nisim več k spovedi hodil, in se nič več pečal s takimi rečmi, ktere vojsaku nečast delajo. — Kaj dém jest, sveta spoved vojsaku nečast dela!? — Kje ste to slišali? Iz ust pošteniga vojsaka gotovo ne! — Ali si pa upate, ves nevedin v Božjih rečeh in zaničevaje sv. Zakramente pred sodbo Božjo stopiti? se na večne čase pogubiti? — I kaj! dé bolnik, sim mar že tako na koncu, de mi bo že umreti treba? Mu rečem: Nisim prerok, in se vam tudi za onéga ne nudim, ali toliko vam povém, de mi je vaša bolezn nekako sumljiva, berem nekako iz vašiga obraza, de ste zared življenja v veliki nevarnosti; posebno mi pa vaša spruga z otroci v serce sega, ker jih vidim jokati, de, gospod papá, nič od spovedi slišati nočete. O, reče, je to res, de se zato jokajo? Odgovorim: res, res! Prosim tedaj mi družo poklicati, de mi po spovednika pošlje. Ko žena k bolniku stopi, ji po vojsako zapové, naj mu po tega in tega gospoda pošlje, de bi enkrat mir imel. Res, de je po mojih imenovanih in več enakih opominkih svete Zakramente prejel, pa le zared mirú, ker mu duhovstvo in družnica ni dala pokoja v teh zadevah; — pa vse brez ponižnosti, brez strahú Božjiga in brez vere. — Slišal sim potem, de je besede govoril, ki kažejo, de je bil res Božji rop storil in nočem jih tukaj ponavljati, ker so preostudne. V ti neveri je revni slepúh umerl nektare dni potem, in šel je pred stol Božjiga sodnika brez vsiga strahú, brez vere in kersanstva! Strašno je to! V življenji nikoli nobene vere, v smerti pa tudi brez ponižnosti in pokore! Gorjé človeku, ki po pasje živi: on tudi po pasje konec stori! Vera je podlaga ali temelj vsiga kersanstva, kdor je nima, se tudi zveličati ne more! — Naj se neverni napuh kakor hrast široko košati, in psuje svete reči: ura priteče, zvon zaklenka, truplo se červam izročí, duša pa gre svojiga plačila iskat. Idi včasih, neveric! na grob svojiga verstnika, ki je v življe-

nji vse zasmehoval, kar je svetiga; se boš vendar nekoliko modrosti izučil, in spoznal, de brez vere živeti se pravi, brez perotnic po hlipu letati, in si v večno pogubo sam sebi jamo kopati. Kjer ni vere, ni dobriga nič, in tudi zveličanja biti ne more.

Nadalje tukej pristavim neki žalostin tretji zgled, kaj se hoče reči, pri spovedi svoje grehe zatajevati:

Zjutrej rano, ko sim še kaplanaril, pripriha neki sporočnik, in naprosi me v žagradu farne cerkve, ko sim bil sv. mašo opravil, de bi se naglo k bolnici pospešil. Ker tedaj oprezovati ni bilo, sim bil naglo gotov, vzamem na vso sapo iz cerkveniga hranilnika sv. Rešnjje telo, in zdirjam na konji za hitropetim možakam. Bolnica se spové, jo obhajam in v sveto olje denem. Domu pridši se trudin za mizo vsedem, de bi pokrepčal svoj lačin želodec. Pa ná! komej zajmem dve žlici juhe, je že ravno tisti sporočnik za petami, de naj naglo spet stopim k bolnici, pri kateri sim ravnokar bil, de ima še nekaj posebniga govoriti. Popustivši kosilo se na konja vsedem in bil sim naglo pri nji. Našel sim jo v velicih telesnih in dušnih težavah; kar v solzah se je topila. Ji dém: No — M.! — kaj ti je pa, zakaj se tako grozno solziš? Mi odgovori: „Oh! kaj bo, kaj bo! kaj mi je početi! Ves njihov trud sim zahodila. — Smertna ura se približuje, jest pa pripravljena nisim!“ Ji dém, kako je to? saj si se spovedala, popotnico v večnost si prejela, kaj ti še manjka? Bolnica pa žalostno zastoka, rekoč: Oh, kaj meni vse to pomaga? Že šest celih let en greh pri spovedih zatajujem; pa sim ga tudi njim danes zatajila, ko so mi popotnico v večnost podelili! — Te besede, se vé de, so me grozno pretresle. Ali kaj je bilo storiti? Ves osupjen, sim vendar pri ti boječi osebi mogel terdnost kazati, in sim jo na veliko spoved napeljeval, in njeno zaupanje v Božjo neskončno milost podperal, kar je bilo mogoče. Tudi povedal sim ji, de je obupljivost v milost Božjo in zasluge Jezusa Kristusa še večji greh. — Treba je bilo tedaj, se spet vsiga, kar se je dalo, od mladiga življenja spovedati, posebno pa od šestih let sem, kar je zatajevale svoj greh spovedi nekoristno opravljala. Storitvi po moči vse, in pripravši bolnico za dolgo večnost, se spet na konjiča veržem, in jaham na dom. Drugo jutro za rano, spet poročnika do mene pošlje ravno ta bolnica, in me prosi, naglo, kar mi je le mogoče, se zopet k nji podati. V sobico stopivši, me mило pogleda, se serpo okrog sebe oziraje me prime za roke, vsa mokra od grozniga pota, rekoč: Oj, moj gospod spovednik! vidijo ondi pri mojim zglavji prestrašno pošast, hudič je! — Jest dém: nič ni ne, pozdeva se ti. O ne, gospod! je, je hudič! — Ji pravim: Kakošin je? Reče, ko črn maček; pa tudi ne, ko gerd pes; pa tudi ne, ni je na sveti nobene pošasti, de bi ti enaka bila. Oj, naj mi pomagajo, naj mi preženo to strašno pošast, ktera tukej preži, de bi me požerla! — Bolnico, posteljo in celo sobico sim z blagoslovljeno vodo pokropil, bolnico opominjal de naj v milost Božjo zaupa. Vse, karkoli sveto pismo nam tolažljiviga priporoča, sim ji pravil; pa vse je bilo zastonj. Ona je le naravnost terdila, de je vekomaj zgubljená. Ni bilo tedaj mogoče njeniga serca nikakor več podpreti. Vse se je okrog postelje te bolnice jokalo, molilo, zdihovalo, de bi se je Bog usmilil. — In glej! umerla je v tih nujah in obupu. Sam Bog nar bolj vé, kako. — Ti zatajevavec, zatajevavka svojih grehov, glej! praviš: se bom že še spovedal, spovedala, saj je še čas. Če bi se ti pa pripetilo, de bi v takošne skušnjave prišel o smertni uri, kako pa misliš umreti? Ko bi tudi kak modroglavec pri tih mojih besedah z glavo majal, in si mislil: norela je, in v svoji zmešnjavi je življenje sklenila, vidila pa nič ni; mu jest rečem, de njen dušni stan tudi ni bil družiga, kakor nasledljej njenih zatajb pri spovedih. — in pri pameti sim jo vendar le vedno našel, in zmedeno ni nič govorila. Norec govori ko bi otrobe vezal, kar pa ta bolnica ni. Bog, dém, je pripustil to v zgled

drugim, de bi pri spovedih svojih grehov ne zatajevali, in z napravami Jezusa Kristusa ne norčevali. (K. sl.)

Nekaj od ljubljanskih in družih keršenic.

V Ljubljani in tudi drugod je ljudstvo, ki je navadno prvo zjutraj na nogah, poslednje zvečer pri počitku; pogosto naj pridniši za Božjo službo in prav obilno pri Božji mizi. „Ljubljanske keršenice“ jih v Ljubljani sploh imenujejo. To ljudstvo iz delavskiga, služabniga stanú, ima veliko dobriga, praviga keršanskiga duha, in ne imenujejo se zastonj keršenice. Že večkrat smo premišljevali, od kod je to ime? In misel nas je obhajala, de je to ime že prav staro; najberže so se že nekdanji neverški slovenski gospodarji prepričevali, kako pridni, zvesti, pohlevni, delavni in pokorni so keršanski posli, in so jih veliko rajši v službo jemali kakor pa take, ki so bili še nejevski, desiravno sami še nekrstjani. Zakaj verjetno je, de gospodi, gospóski, in sploh premožniši so bili bolj počasni k spreoberunjenju in so jih posli zadosti časa prehitevali, zlasti služništvo ženskiga spola, ker ima bolj zbujene čutila in je zavolj svojiga nizkiga stanú in ponižnosti keršanstvu bližej, kakor pa premožni, preopaseni in visoki, ki so zraven tega bolj pogosto v pregrehe zakopani in tudi iz tega konca manj spretni za trezno, sveto in čisto keršanstvo. Taki tedaj, menimo, de so pa pri vsim tem rajši iskali keršanskih služabnic in so jih ob kratkim in sploh „keršenice“, to je, keršene ali kristjane imenovali. Zdi se nam še k temu, de ni prav hvalno za služabništvo moškiga spola, de tudi „keršenik“, namesto služabnik, strežnik ali hlapec, ni bilo prišlo v navado. Se je mar to ali temu enako ime zgubilo? Bi rekli, de javalne.

Pa naj bo temu, kakor že je; gotovo se smé reči, de keršenice so lep delež keršanstva. Ubožne sicer, so vendar povsod zraven, kjer se kej dobriga dela in napravlja. Štejte, kteriga ljudstva je nar več v bratovšinah; kteri nar pogostniši k spovedi in k Božji mizi hodijo; kteri v primeri s svojim majnim imetkam prav veliko usmiljenja skažejo, ki sami sebi grizljeje pritergujejo in z njimi lačne nasitujejo, kteri v razmeri tako pičliga časa nar več molitve storé itd.? Povsod bote našli keršenice. Kje je pridiga, de bi ne bilo obilno keršenic? Kje darovanje ali ofer za cerkvene potrebe brez veliko keršenic? Kje nov altar, ali druga cerkvena oprava, de bi keršenice čedniga deleža nad njim ne imele? Kje zapušen bolnik, de bi ga keršenice ne obiskale? Kje altar Jezusa križaniga, Marije Device, de bi keršenica pred njim prav pogosto ne klečala? Koliko izdajejo svojim nadložnim staršem, bratom, sestram, rodovincam! Koliko dajo za sv. maše, v cerkvene kupe itd., nar večkrat v prid svojih in družih rajncih! Koliko molitve storé za svoje zanemarjene tovaršice in druge terdovratne. — tudi za svoje gospodinje in gospodarje! Koliko svetih Obhajil in bogoljubne molitve darujejo Bogu za spreoberunjenje terdovratnih, zlasti tacih, ki so v njih zadevah. Ako pridejo nove lepe bukve na dan, naj pred jih imajo sploh keršenice v rokah. Tudi našo „Danico“ mnoge keršenice pridno prebirajo, v tem ko ji pa mnogi ne odprejo vrat, kteri bi ložej dva tavžent tolarjev šteli za njo, kakor keršenica dva goldinarčka, za ktera tolikrat prezebati, toliko preslisati mora! Ne marsikaj dobriga bi se dalo povedati od tega ljudstva, pa naj bo zadosti za zdaj; moramo se nekoliko zderževati s pohvalo, ker so tudi keršenice, kterih ne zaveda, kar smo danes dobriga rekli. Od tacih molčimo, in jih le pri zveličanju njih duše prosimo: naj se obernejo za dobrimi svojimi tovaršicami, de svoje nespameti ali celó velike pregrehe ne bodo prepozno objokovale! Dobrim keršenicam pa njih zmotene in zbegane tovaršice v duhovno vaje ali eksercicije zročimo; naj zanje poskerbé, de svoje dobro ime in poštenje pred Bogam in pred ljudmi rešijo, zakaj

marsiktera gos-podinja, ako bi ta spis brala, bi utegnila pogodernjati, de so preveč hvaljene, ker ravno pri svoji keršenici vsiga ne najde, kar je tu rečeno.

Zdaj pa še dobrim keršenicam majhno novoletnico iz zaklada ene izmed njih bogoljubnih in zveličanih tovaršic.

Kako je neka sveta keršenica svoje djanje postrečevala.

Sveta Armela, priprosta kmetiška deklica, je bila v nizkim dekelskim stanu visoko stopinjo svetosti dosegla. Neki prijateljci je bila na zadnje razodela, kako de je pri tako obilnim delu vse svoje dni tolikanj zvesto Bogu služila. Beri ne le en samkrat, ampak večkrat, kar je tukaj pisaniga, vtisni si globoko v serce in ravnaj se po tem, ti keršanska keršenica in slehern delaven človek!

„Ako želiš vedite, kakošne so bile moje misli in čutila med delam, in kako sim svoje dela opravljala; bi bilo potreba poprej se le ljubezen samo vprašati“, — reče nekiga dne bogoljubna Armela svoji prijateljci, uršularnici Johani. „Po velikim usmiljenji Božjim nisim znala nikoli druge učenosti kakor ljubezen. Vse moje želje, vsi moji nameni, vse moje vaje, vse moje opravila so na ljubezen merile: Ljubiti sim želela svojiga Boga in v ti ljubezni se vedno bolj in bolj vneti.“

„Berž ko sim se zjutraj zbudila, sim se podala v naročje ljubezni Božje, kakor se verže otrok v naročje svojiga očeta. Vstala sim le de bi njemu služila, in svoje delo sim opravljala, samo de bi njemu vstregla. Ako sim našla čas za molitev, sim klečala v njegovi pričujočnosti, in govorila sim z njim kakor de bi ga bila s telesnimi očmi pred seboj vidila. Njemu sim se darovala, in prosila sim ga, naj bi svojo voljo nad menoj spolnil in ne pripustil, de bi ga čez dan tudi le v mali reči razžalila. Razun tega sim mu darvala vse svete maše, ki so se tisti dan po keršanskim svetu brale, in sim ga prosila, de naj njih zaslužnje tekne v tolažbo ubogim dušam v vicah.“

Napravila sim se v njegovi pričujočnosti, in dal mi je spoznati, de mi njegova ljubezen obleko daje. Ko sim pa na delo šla, me ni zapustil, in jest tudi njega nisim zapustila. On je z menoj delal, in jez z njim. O kako sladko in kako lahko mi je bilo, vse trude in težave v tako ljubeznjivi družbi prenašati.

Toliko moči in serčnosti mi je to dajalo, de se mi je zdelo, vse domače delo bi zamogla sama opraviti. Moje telo je delo opravljal, moje serce je bilo pri Njem. Bilo mi je, kakor de bi imela razločni očesi in ušesi, praviga in leviga. Levo je bilo na hišno delo obrnjeno, desno pa in vse moje serce si je vedno prizadevalo, Njega gledati, ki se je ponizal v moji družbi biti, in slišala sim v globočini svojiga serca besede: „Glej, kakor delam Jest, tako tudi ti delaj“. (K. sl.)

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Pretečeno saboto po 7. zvečer je bilo na kolodvoru od Nji prevzvišenosti Mil. škofa in visokorodniga poglavarja, deželskih in vojaških uradnij in velike množice ljudstva sprejeto truplo ranjega maršala Radeckiga; po postanku kakih 6 minut je hlapon z visokoslavnim merlicem dalje proti Dunaju odrinil in bil je 19. t. m. v Wetzendorf-u na spodnjim Avstrijskim materi zemlji zročen. Zvolil si je bil sam tako ter je želel vstrič stariga svojiga prijatla, poljniga maršala barona Wimpfen-a počivati. Svitli nadvojvodi Albreht, Korl in Ernest in visoki udje c. k. generalstva so prišli z Dunaja v Milan, ga spremljati.

V ponedeljik 18. t. m. so imeli Njih milost med pričujočnostjo vojaštva in vsih uradnij in obilniga ljudstva sv. mašo in bilje za ranjega maršala. Postavljen je bil mertvaški odel: z banderi in 4 pušnimi slavovenčanimi piramidami. Rojen je nad polstoletni general in grof 2. listop.

1766 v Trebnici na Češkim, je tedaj preživel 91 let, 2 mesca in 3 dni. V vojsko službo je bil stopil pod cesarjem Jožefom II., nosil je tedaj svoj viteški meč 76 let. — V ponedeljik, 18. t. m. je bil na Dunaji poslednji častni dan za poljniga maršala Radeckiga. Svitli cesar sami so prevzeli poveljstvo nad neštevilnim vojaštvom, ki je slavniga merlica spremilo v stolno cerkev sv. Štefana. Na vratih so ga pričakovali svitli kardinal s svojim duhovstvom in so v cerkvi bilje opravili. Na to je žalni voz šel mem nadškofoviga dvora, na čigar oknih je bila svitla cesarica in cesarske vojvodinje v žalnim oblačilu. S severniga kolodvora dalje ga je spremljalo spremstvo, ki je z Laškiga z njim prišlo in 24 podčastnikov Radecki-husarjev proti Wetzendorf-u; in — tukaj je konec posvetne: Bog mu daj večno slavo! On je tolikanj bolj našiga spomina vreden, ker je bil mož katoliškiga duha in je z Bogom delal. Naj povemo najhin dokazek tega. Ko smo bili pred nekaj leti, še pri sv. Petru, spisali molitevne bukvice za slovenske vojake, „Keršanski-ga junak-a“ in rajncimu iztis poklonili, nam je po svojim adjutantju rekel poslati zahvalni list s priloženim milodaram „za revne ondote fare“. (Imenovane bukvice, na čelu s podobico svitl. cesarja, Radeckiga in Jelličiča bana, zamore sleherni pri Gerber-ji dobiti. So v njih tudi vojaške pesmi in ena od Radeckiga junaka. Vr.)

Iz Ljubljane. Predlansko in lansko leto se je v „Danici“ za dobrotno djanje v. č. gosp. Nik. Olivieri-a 239 gold. nabralo; poslednjih 60 gold. smo pred malo dnevi na pošto oddali, ker vémo, de je temu neutruđenimu misijonarju zdaj spet posebno potreba denara, ko je vnovič na popotvanji v Fgiptu.

Z Verhnike. Mnogo mnogo naprav in stroškov se je že pokazalo na Verhniki pri farni cerkvi sv. Pavla; zdaj je nova cerkev dobila tudi nove orglje. Prejšnje orglje z desetimi spremembami ali registri so bile za novo cerkev premalo veličastne, dali so jih tedaj k cerkvi sv. Trojice, ki stoji lepo na hribu, in se deleč okrog razgleduje; druge še manjši od ondod pa so dali k cerkvi sv. Leonarda na Bregu. Nove orgle tedaj je izdelal zadosti znani gosp. Malihovski, ljubljanski umetnik; zastran njegoviga dela mi ni potreba hvale posebej razglasovati, tudi nisim zadosti izurjen za to; delo samo hvali mojstra. Omenim le posebej tiste spremembe, ki se tudi tukaj izverstno skazuje, in je znajdba tega mojstra; imenuje jo sam „vox humana“ (človeški glas), ker se posebno lepo primerja človeškemu glasu, bodi si v veselim ali v žalostnim petji, in se tudi dobro razločuje memo spremembe, katero drugi umetniki imenujejo „Deutsche Flöte“ ali „Frauenflöte“. Nove orglje tedaj so razstavljene v treh predalih, manjšiga v sredi spredej, in stranska dva bolj zadej, igrališe pa posebej v sredi vmes. Vsih pišal skupej se šteje 1208; sprememb je 21, in še 1 postranska; tipavke ali igravke so razdeljene na tri kraje ali klaviature, pozitiv ima 4, manual 13, in pedal 4 spremembe. Trije predali za vse delo pa so tudi od zunaj lepo obravnani; podoba je primerjena bizantinski šegi, barva posnema obličje lesá, in zlatnine so prav pristojno razdeljene. Vsi stroški so se nanegli na 2400 gold., zmed teh je šlo 2070 gold. orgljarskimu umetniku za delo samo. Naj novo delo odslej toliko bolj razglasuje hvalo Gospodovo, serca človeške pa budi in kviško vzdiguje.

Razun farne cerkve so se pa tukaj začele lepšati tudi postranske ali podružne cerkve. Prejšnje leto so prezidali cerkev sv. Joba na Sinji gorici, ter so ji dali bizantinsko podobo; pretečeno leto so si pri Materi Božji na Lesnim berdu omislili nov zvon za 9 centov. Posebno pa se je zlepšala cerkev sv. Leonarda na Bregu. Dobila je orglje, kakor je bilo že spredej rečeno; dva nova v rinski šegi izdelana stranska altarja, novo prižnico, delo Franca Laha iz Mengša, vse iz prostovoljnih darov. Kar me pa posebno miče povedati, je to, kako lepo je vse

zidovje pobarvano znotraj in zunaj. Nekterim je nar bolj všeč bela stena; pravijo, to je barva nebeške luči in rajskiga veselja. Gotovo čez golo belo steno zmaga lepa obrazarija ali malarija, ki se tudi nahaja po vsih bolj mo- gočnih cerkvenih stavbah. Pa pravi umetniki zlasti na si- rov zid (al fresco) so predragi za vsaktero cerkvice na deželi; zadosti lepote in za manjši stroške se dobi tudi, če se stene prevlečejo s primerjeno barvo. Že pri farni cerkvi sv. Pavla sim omenil svoj čas, koliko de povzdiguje vso stavbo to, de so stene, stebri, obkrajki in venci ali simsi ob zidu prevlečeni z različno barvo, in de ima obok nad altarjem podobo nébesa. Ravno to se je posnemalo pri cerkvi sv. Leonarda, ki je prav lično zidana na greški križ, pa v italijanski šegi. Zatorej tedaj je obok po celi cerkvi, nad altarjem in nad ladjo, višnjevo pretegnjen kakor nébes, in z zlatimi zvezdami obilno ozalisan; zlate zvezdice so se sicer umno naredile z manjšimi stroški, izrezane so iz železnih plošč (lame ali pleha), pozlačene, in pribite z žeblički. Stena pa je sploh prevlečena znotrej in zunej s prijazno bledasto zeleno barvo (ultramarin), polstebri ali le- zene z bledasto rumeno, venci ali simsi po verhu pa z belo. Ali je tako barvanje ozidja po vsaki strani primerjeno, no- čem naravnost soditi; toliko pa smem reči, de se zdi očem kaj prijetno, in de stavbi dajejo posebno lično podobo. Po- pisani cerkvi bi se smelo vošiti še noviga veliciga altarja, kar bodo dobri ljudje z Božjim blagoslovom časama tudi zamogli še izdelati.

Hicinger.

Iz Št.-Andreja na Koroškim. 5. prosenca. Tudi malo kardelce za visoko nalogo svojiga sv. poklica v res- nici vnetih duhovnov zamore za Božjo čast in blagor ker- šanskiga ljudstva veliko storiti. Tega se bodo gotovo v svoje veliko veselje prepričali bravci „Danice“ iz uradniga naznanila ki ga je konec leta 1857 poslalo prečastitimu škofjstvu častito društvo misijonskih duhovnov sv. Vincencija pri sv. Jožefu v Celji zastran misijonov in duhovnih vaj, ki jih je v pretečenim letu obhajalo, ka- kor tukaj nasledva:

Misijona:

Na Ljubnim od 1.—16. sušca. V Ločah od 30. vel. travna do 11. rožnika.

Duhovne vaje:

V Konjicah za dekleta 18. prosenca. *) V Št.-Jurji za dekleta 24. sušca. V Kalobji za žene 29. sušca. V Vitanji za mladenče 21. rožnika. V Vitanji za dekleta 29. rožnika. V Brežicah za žene 28. listopada. V Brežicah za dekleta 2. grudna. Na Ponkvi za može 13. grudna.

Duhovne vaje v misijonski cerk. pri sv. Jožefu:

Za dekleta iz Žavške fare 9. svečana. Za dekleta iz Št.-Ilske fare 16. svečana. Za dekleta iz Vojniške fare 20. mal. travna. Za dekleta iz Gomilske fare 4. vel. travna. Za žene iz Št.-Ilske fare 11. vel. travna. Za mladenče iz Krajnskiga 24. vel. travna. Za dekleta iz Krajnskiga 13. mal. serpana. Za može iz Krajnskiga 27. mal. serpana. Za družbenike tretjiga reda 10. vel. serpana. Za dekleta iz Kozjiške fare 31. vel. serpana. Za žene iz Krajnskiga 21. kimovca. Za družnike tretjiga reda 5. kozoperska. Za mla- denče sploh 2. listopada. Za dekleta sploh 9. listopada.

Nekoliko o Št.-Kocianu in okolici. Kmalo bo poldrugo leto, kar sim željin svojo domovino bolj poznati, čez Osojenico se bil napotil. S tovaršem, ki ga ravno tak namen mojo pot pelje, obhodiva zelene berda košanske. in prijazno vremensko dolino. Oziraje se zdaj na bistro Reko, ki se mirna in prijazna med zelenimi travniki proti žreli siviga skalovja vije, zdaj na bogate brajde in sadnate verte, zdaj na goličave kamnitiga pogorja, zapazijo najine

*) Številka kaže dan, kteriga so se vaje začele, ki se večidel tako obhajajo, de se ta dan na večer s klicanjem sv. Doha v pomoč in z vvodnim nagovorom začnejo, potlej se cele tri dni nadalju- jejo in četerti dan se sklenejo s slovesnim opravilam, pri kte- rim je splošno obhajilo, z zahvalno pesmijo.

radovidne oči vasico, zidano na visokim stermim pečevji, kakor taborišce zoper silniga sovražnika; od treh strani nam- reč jo obdaja naravna terdnjava, sterma pečevje, kakor ga je Stvarnik sostavil, in posamezne razvaline stariga zidú, oklepa nekdanje terdnjave; od četerte, južne strani se ne- koliko navkreber v vas dójde. Hiše nimajo nobene posebno- sti, zidane so, kakor sploh severoistriške in kraške pohišja. Kamor naju radovednost nar pred vleče, je ondašnja cer- kev; ali ljubeznjiva priljudnost ondašnjiga gospoda duhov- niga, ki sva se z njimi sred vasi sošla, naju ne pusti vro- čih v hladno vežo Božjo; mogla sva z njimi v izbico, kjer sva se ohladila in okrepčala. Potem naju spremijo gospod sami v cerkev, ki jo zaljšajo trije altarji iz beliga, sivka- stiga in črniga marmorja kaj lepo delani; tem pristojna je vsa njih oprava, svečniki, altarni perti in zagrinjala, tudi zale suhe (papirnate) cvetice so zaljšale vse tri altarje, desiravno na delavni dan, kar vse priča, de tudi revniga Kraševca serce bije za čast Božjo. Sicer je cerkev pristo- zidana in ni prostorna; zunanja podoba ne obeta veliko no- tranje lepote. Tudi zvonik je bil pred mende reven, ali te- daj ravno so noviga zidali; vogle so mu stavili iz lepiga rezaniga kamnja in kaj lepi stebri za line so se na tléh ležali.

Zapustivši vežo Božjo se podamo po precej sterma ulici *) iz vasi memo debeliga zidovja, ki mende že več sto let v razvalinah preži; tu so bile nekdanj vrata, menim de je skozi nje le steza do vode peljala. Nar bolj zanimivo je, de izpod zgornjiga dela podertine, malo pod verham griča, virček teče, ki ga pa kmalo apnenik poserka. Ogle- damo še sivo pečevje in temne votline, kamor Reka sumi, in vernemo se nazaj skozi vas do druge kotlu enake votline zraven vožnje poti, ki je zavoljo varnosti od ene strani obzidana. Tukaj nama velijo gospod postati, in verzejo ka- men v votlino, ki po skalovji sem ter tje ropoče, dokler čez nekoliko trenutkov njegoviga šterbovka v vodo ne za- slišimo, kar živo priča, de cela vas je gotovo z večim de- lam okolice nad podzemeljskim jezeram postavljena. Z za- čudenjem se oberneva s tovaršem v gospoda, ki besedo poprimši tole resnično prigodbo povedó: Mladenec čerste postave, pa slabiga in zapeljiviga obnašanja je nekdo de- klino že delj časa zalezoval. Nekiga večera pri bledim svitu lune stoji imenovani ponočnjak za tem zidam, pokažejo gos- pod na zagrajo votline, čaka in preži brezbožnež, kakor volk na svoj rop, ker je namreč vedil, de deklina mora tu memo od nekod priti. Priméri se, de gre duhoven v bližnjo vas bolnika previditi; ko ponočnjak zvonček zasliši, znam- nje, de živi Bog gre memo, kteriga naj vse njegove stvari v ponižnosti molijo in poveljujejo, kterimu naj se vsaka duša s čistim sercam bliža, ker On je čista ljubezen in svetost; se hoče skriti in steče dalje okoli votline; ali pre- deleč stopi, o joj! zderkne mu noga in — stok in plosk na dno globočine se iz jame razlega! Groza presune serca pobožne množice, spremljajoče Boga, ki je Ljubezen — pa tudi pravica! Vse vpije za pomoč, ali kdo si upa toliko sežnjev globoko v podzemeljske vode! — Nesrečnež! od- tegniti se je hotel ojstrimu pogledu slabiga človeškiga oče- sa, pa Božje oko ga ni zgrešilo, kazni pravičniga in oj- striga masevavca se ni mogel odtgniti. Drugo jutro so njegovo vse razmesarjeno truplo najdli v votlini unstran vasi, kamor ga je bilo podzemeljsko valovje čez noč privalilo.

Tako so gospod končali prigodbo; midva pa se jim zahvaljiva za njih ljubeznjivost in srečen poslov nas je lo- čil, ter zamišljena dalje greva.

Bole.

Božič v Liburnii. Gotovo lepo in veselo se je ob- hajal prvi Božič v Betlehemu in okrožji njegovim, ker so celó angeljski kori prepevali Bogu slavo v visavah in mir ljudém, na zemlji, ki so svete volje. Spomin tistiga pre- veseliga petja nam še vedno iz vsih krajev odmeva, in go-

*) Na Notrajskim in Primorskim se rabi ulica v edinim številu; ulice le, če jih je več. Pis.

tovo ne mine leto, de bi kristjani sploh tega svetiga dné kolikor mogoče, praznično in veselo ne obhajali. Tako močno je vtisnjen v kersanske serca spomin perviga Kristusoviga prihoda — hoté ali nehoté oznanuje vse nezmerno ljubezin nebeškiga Očeta, ki je poslal svojiga edinorojeniga Sina na svet, nas odrešit in zveličat! O de bi vsi Vanj verovali, in to svojo vero tudi v djanji skazovali, de bi zamogli po njegovim drugim prihodu v neskončni večnosti z zvoljenimi nepospisljivo veselo božičnico obhajati! Bog daj! — Ne morem povedati, kako mi lo me še zdaj navdaja spomin nekdanosti, kako radi smo o božičnih praznikih domú hiteli, Jezusovo rojstvo tam veselo obhajati; tode minuli so časi — letas sim šel v Liburnijo, kamor me je bil blag duhoven povabil. Koj nad Volovskim, kake pol ure hodá, stoji na hribu farra vas Kukavec, kjer bo po neutrudljivim prizadevanji ondašnjiga duhovnika sčasama lepa in dobra fara. Tukej se je Sveti-dan po navadi pričelo pervo duhovno opravilo ob 4. zjutrej. Tropama so dohajali ljudje z baklami proti cerkvi, ki nar višej v prav lepim in prijetnim kraji stoji. Tudi streljalo se je, de je odmevalo od vsih hribov. Pome pa so prišli mladenči z baklami, in šli smo urnih nog v daljno podgorsko podružnico, Zvoneče. Tu včasih ni bilo cerkve. Ker je bilo pa ondašnjim prebivavcam v cerkev na vse kraje deleč, in z upanjem, de bodo dobili lastniga duhovna, se lotijo pred tremi leti težavniga dela, in kmalo je stala lepa, svitla in prostorna cerkvica k časti sv. Antonu pušavniku. Tu se vidi, kaj pobožni in za čast Božjo vneti kristjani premorejo. Kako trudno delo je moglo biti zanje, ker nimajo tovrne živine, in družih posebnih pripomočkov, in je bilo treba vse na lastnim herbtu skupej znositi! Tudi zvonilo je primerno lepo. In njih veselje bi bilo zdaj polno, ko bi mogli lastniga duhovna dobiti, de bi se, kakor pravijo, v tem bolj pozabljenim kotu tudi Bogú slava pela. — Pervo sv. opravilo je zamoglo še pred svitam biti, drugi dvé potem ob 10. Poje se masa sploh v téh krajih po staroslovenskim obredu, tedaj v slovenskim jeziku, ljudstvo pa po moči po cerkvi svete pesmi prepeva in mašniku odgovarja. Na koncu mase, ne de bi bliskama iz cerkve zleteli, ostanejo vsi zbrani skupej in enoglasno zadoni ob kratkim zahvalnica Bogú in Marii. Potem se le se razidejo. — Te dni se je pred in po opravilu streljalo. Sploh pa moram spoznati, de sim mnogo lepiga pri teh priprostitih gorjancih vidil in slišal, in poverh še s stoterimi „Bog plati! Bog! Bog!“ spremljen sim se vernil nazaj v poprejšnjo vas. Povedati tudi se moram, de sim povsod vidil goreti božični panj, kakor tudi, de ondi nimajo pri hiši ne ure, ne peči, ampak občno ognjiše, kjer se zdaj grejejo in sploh vse skuhaajo, kar je treba. — Z veselim sercam sim zapustil po praznikih ta kraj in se vernil nazaj v mesto k svojim opravilam. — Tu je pa tačas kej posebniga, de rodbine sem ter tje svoje gostujejo in se potem v prijateljskih pogovorih veselo radujejo, ravno kakor na Krajnskim o tako imenovanih somnjih, kjer se tudi rodbine med seboj v gostije vabijo. — Se je tu navada, de se na večer k sv. trem Kraljem mladenči prav lepo kakor trije kralji napravijo in potem po gosposkih hišah koledarske pesmi prepevajo. — Zdaj pa z Bogam!

B.

Razgled po kersanskim svetu.

V Marijnim Celji je bila poslednji dan uniga leta sedma stoletnica vpricho več tavzent božjepotnikov dokončana. Knez in škof Otokar Marija, gr. iz Atems-a, so imeli sklepni ogovor in potem veliko sv. mašo pri milostnim altarji, k koncu so pa blagoslov dali z moštranco, ki so jo Nj. svetost papež Pij IX. lansko leto ti Božji poti darovali. Prečastitljivi vikši pastir so dali v spomin te stoletnice posebne svetinje kovati in bodo eno iz zlata tudi sv. Očetu poslali. Zmed romarjev je bilo pretečeno leto le spovedencov do 264.000, tedaj vsih skupej gotovo še veliko več, ker pri vsi skerbljivosti zavolj velike gaječe gotovo niso

mogli vsi sv. zakramentov prejeti. Sv. Oče sami so ukazali apostoljskimu poslancu na Dunaji, de naj v njih imenu ta kraj milosti obiše, in so po njem moštranco v dar poslali. Cesar s cesarico sami in njih veliko zmed cesarske rodovine so bili prišli pred sedež Matere milosti. K tem 21 škofov, nadškofov in kardinalov, in poslednjič do 1.200 duhovnov. — Iz Senja pišejo v „Katol. list“, de v. č. g. dr. Fr. Rački, korar zborne cerkve pri sv. Jeronimu v Rimu, je imenovan za praviga družnika akademije, imenovane „dei Quiriti“; ravno tako tudi gosp. Iv. Kukuljevič, herv. starinar in zgodovinar. Ta akademija ima 12 znanskih ločin, katerim bi se mogla še 13. dodati, za pretres slovanskih slovstnih izdelkov... Sv. Oče Pij IX. so dali k temu lep zgled, ko so propagandini skupšini ukazali, de naj se tudi ondi posebin odloček napravi, ki bo slovanske tvarine pretresal, in pripravljal za zedinjenje izhodnje cerkve. — V Nimburški okrajini na Českim se je pretečeno leto osem moških helvetiskiga verstva v katoliško Cerkev povernilo. — V Satmaru je 30. u. m. umerl ondotni škof, v. č. g. Jan. Ham v 77. letu svoje starosti. — Lutomeriški škof v pastirskim listu do vsih fabriških posestnikov leté na njih dolžnosti opominjajo. Pred oči jim postavljajo med drugim, kako je takih vera in duša v nevarnosti, ki se na široko tir fabrikarstva podajo, de naj se ne mislijo kakor gospodarjev, ampak le kakor hišnike svojih posestev, od kterih bodo mogli pač kmalo odgovor dajati. Dalje morajo gledati, de se pri podložnih potrebne čednosti ohranijo. Slehern, kateri bi se pregrešil zoper kersansko čednost z obrekovanjem, nesramnimi kvantami, zopervernim govorjenjem in bogokletstvom ali divjaškimi kletvinjami itd., se mora odpraviti, če bi bil tudi tako potrebin kakor oko v glavi. Skerbeti se mora tudi, de ob svojih časih, ko zvoní itd., spodobno molijo; zlasti pa, de naj nedelje in praznike na tanko praznujejo in vse ugovore in izgovore v tem premagajo. — Pač potrebin pastirski list! de bi se le spolnoval. — V Bergamu se je zgodilo, kar je sicer blezo le bolj redko slišati; spreobernila se je namreč velika grešnica „Gazetta di Bergamo“ ondotni politiški list, ki so ga bili mogli ondotni škof lansko leto prepovedati katoliškim bravcam zavolj njegovih pohujšljivih, veri nasprotnih spisov. Vrednik pa je „popolnoma zadostil za pretečeno in se je zavezal sam, pa tudi po naj večiga spoštovanja in popolne škofove zaupnosti vrednih osebah, de se bo v vsim po tem ravnal, kar svete cerkvene postave velevajo zastran tiska“. Tako pravijo visokočastiti cerkveni pastir v pastirskim listu, s katerim lansko prepoved tega lista preklicujejo. Pristavijo še tehtne besede, de od vrednika ne le zanesljivo pričakujejo, de jim njegov časnik v prihodnje ne bo dajal prilike k graji, temveč bo pomnil težkiga odgovora pred Bogam, Cerkevjo in derzavo, ki sloni na ramah katoliškiga časnikarja, in de bo odkritoserčno in vselej pripomogel, dobrotne vstanovitve katoliške vere in katoliške nrave ohraniti in pospeševati. Poslednjič skerbni in čujoči vikši pastir lepo pohvalijo gospoda vrednika Cremonesi-a. Res, čast in poštenje mu, ki svojo zmoto spozná in se ponižno podverže! Vsak moder človek taciga visoko čisla. Besede njegoviga podverženja so pa tudi take, de je očitno, de izhajajo iz odkritoserčniga, poboljšaniga in ponižniga serca. — V Neapelnu se je neki v tistim kraji, kjev je bil potres, tudi 5 frančiškanskih samostanov poderlo, in nobedin mnihov se ni mogel resiti. — V Moguncii je bil 19. u. m. mašnik posvečen gosp. Sigmund Henrici, nekdej protestanski fajmóster v Götzenhayn-u. — V Monakovu je pred nekaj dnemi umerla ena zmed zamurk, ki so bile po v. č. gosp. Olivieri-u rešene. Naznanovavec voši, de naj bi za afrikanski misijon pri Bogu močno prosila; kar je še živih, pa de naj bi odrastle, izučene v veri in svetim življenji uterjene, kakor učenice za ženski spol podperale z obilnim blagram misijonarje ob gornjim Nilu. — V Bambergu je po noči od 8. do 9. t. m. umerl ondotni vikši škof Kašper

žl. Urban v 86. letu svoje starosti. — Virzburško škofijstvo je razglasilo poklic za podporo noviga katoliškiga misijona na Laponskim, Islandskim, Ferejskih otocih, v Grönlandii in po polarnih ameriškanskih deželah, kjer je veliko, pa streseniga prebivavstva, ki je še zdaj po nekoliko v nejeverstvu. Ta misijon je bil v Rimu poterjen v dan razglašenja verske resnice od neomadežaniga spočetja, in v mal. travnu pretečeniga leta se je vpervič 5 misijonarjev tje gori podalo. Že so prvo stajo v Laponii postavili in že podučujejo 3 duhovni ljudstvo v njegovim domačim jeziku, kteriga so si prilastili. Tako so se tudi vrata na ledeni sever odperle. — Na Pomeranskim, v Prusii, je pred nekaj leti v katoliško Cerkev prestopil g. Beckendorf, predsednik gospodarskiga društva. Ta verli mož, že v 80. letim, zida na svojih dobrovah v Grünhof-u ob svojih stroških katoliško cerkvico, in napravil bo v unim okrogu prvo katoliško šolo za uboge otročiče, ktera bo usmiljenim streram zročena. — Monastirski, hildesheimski in paderbornski škofje so poslali do družih nemških škofov povabilo k novi družbi za zedinjenje izhodnje ali greške cerkve s poglavarjem katoliškiga kersanstva. Pomočki v to časego imajo biti: molitev in učeni spisi zastran razločkov in sporazumljenja. Družba bo imela lastin časnik v nemški in francoski izdaji, in poiskalo se bo zanj obilno spisovavcov, kteri se bodo pečali s pretuhtovanjem greških cerkvenih učencov, ki so bili pred razkolništvam, in s polemiskimi spisi greške cerkve, v kterih uni ločenje zagovarjajo. Pomočnik ali varh družbe bo sv. Peter; v njegov god bo splošno sv. Obhajilo družnikov. — Iz tega se mora kej do briga upati, ker povsod se čutijo vošila in prizadevanja za zedinjenje ločenih grekov, na Francoskim, na Nemškim, na Ogerskim, in kakor je znano, naj poprej skorej na Slovenskim po bratovšini ss. Cirila in Metoda. — V Parizu sta bila tožena založnik in tiskar Evgen-Sue-ovih poslednjih svinjarij zavolj žaljenja očitne čednosti in katoliške vere; prvi bo sedel v ječi 1 leto, drugi 1 mesec, in po 1000 frankov kazni morata plačati. — Ne prejde skorej teden, de bi se na Francoskim nov samostan ali samostanska naprava ne vstanovila. Samostani, ki so bili v prvim puntu v posvetne roke prišli, se polagama odkupujejo in začetnimu namenu povračujejo. Ne bo dolgo, de bo Francosko imelo toliko samostanov, kolikor poprej. — V Delhi in Cawnpore-u v Indii, kjer so nejeverniki v poslednjim puntu nar več kristjanov pomorili, bodo neki zidali dve kersanski cerkvi v spomin unih dni hude skušnje. V Cawnpore-u sta bila mende katoliška misijonarja, O. Adeodat in O. Bruno od puntarjev pred cerkvijo obešana. — Iz Tonge v Avstralii piše misijonar Cherron (Šeron) nekimu duhovnu iz Marijne družbe: „Že imamo do 2000 spreobrnjenih ali pripravljancov k sv. kerstu. Noben teden ne prejde, de bi se jih nekaj ne spreobrnilo. Skorej vsi novi kristjani redno vsak mesec avete zakramente prejemajo; de jih o praznikih po dve — tri sto k Božji mizi pristopi, ni nič redkiga. Sveta gorečnost podžiga napredovavce, druge učiti in na sv. kerst pripravljati. Ljudje, ki so v neverskim stanu komej občut človeštva imeli, bi zdaj v čednosti in vernira znanji deleč prekosili prebivavstvo vaših krajev“. V Sidney-u, velikim mestu angleških naselstev, je zidana nova katoliška Cerkev.

Domače duhovne vaje,

svetó živeti in zveličano umreti.

(Dalje.)

Spoved. Ako je kesanje ali obžalovanje (grevinga) dobro, bo zanesljivo tudi spoved ponižna, čista in resnična. Narveč spoved je prava zmešnjava, brez razločka, brez jasnosti, brez števila smertnih grehov; nar hujsi pregrehe se komej mem gredé omenijo, velikrat še le kadar je grešnik poprej že nar manjši reči prav na tanko

razdrobil; in potrebno je spovedniku z mnogimi nadležnimi vprašanji zvediti, pri čem de je z grešnikom. Družih spoved je goljufja in slepilo, kakor pri Ananii in Saifri. Hujsi del grehov namreč božjeropno zamolčijo, ali pa na vprašanje spovednikovo zvijačno in dvestransko odgovarjajo, ali tudi poboljšanje le na videz obetajo. Zopet drugi so razžaljeni kakor Kajn, ako jih spovednik tudi le samo po potrebnih rečeh vpraša, rečeh in otesajo kakor de bi jim krivico delal. Oni hočejo mutastiga zdravnika in išejo veliko več pomočka za svojo napačno sramožljivost kakor pa za svojo dušno bolezen. Družih obtožba zopet je le bolj zagovarjanje in izgovarjanje kot obtožba, kakor pri Adamu in Evi. Spoznajo sicer svoj greh, tode njih izgovora ni ne konca ne kraja.

De se pa vsih enacih nesreč obvarujem, moram pravo obžalovanje svojih grehov imeti. Serčna bolečina zavolj grehov se ne vstraši priteznosti v spraševanju vesti, premaga napčno sramožljivost, da poterpežljivost in moč, za grehe zadostovati; tudi pravo skesanje človeku ne pripusti, de bi dolgo spoved odlašal. Kadar nam bo bližnja smert vrata v hišo večnosti odperala, pač bodo nam spovedi prigrevale, ki smo jih brez prave grevinge opravljali. (Primeri Neumayr str. 17. 18.)

Stopinje spovedi iz serafinskiga bogoslovja sv. Bonaventura:

Perva stopinja. Enkrat v letu se spovedati po cerkveni zapovedi, (kakor mlačni delajo). Druga stopinja. Enkrat v mescu se spovedati. Tretja stopinja. Enkrat v tednu se spovedati; zakaj pisano je: Sedemkrat pade pravični (namreč, v majhnih rečeh), in vstane. (Preg. 24.)

Perva stopinja. Spovedovati se, de bi se dušne nesnage očistil. Druga stopinja. Spovedovati se, de bi se s čistostjo Bogu podobniga storil. Tretja stopinja. Spovedovati se, de bi Bogu v svoji duši čisto stanovanje pripravil. (D. sl.)

Drobtine.

Nektere spreobrnjenja poslednjih časov k katoliški Cerkvi.

V Augsburgu je zdaj protestantinja, poslednji dve leti pa kakih 8 oseb prestopilo v katoliško Cerkev; tudi 1 jud je sv. kerst prejel. V Monakovu jud; v Virzburg 1 judinja in 1 protestantinja. Na Švabskim protestantinja, ki je že dolgo zdihovala po pravi veri. V Potzneusiedelnu na Ogerskim so v kratkim 4 protestantje v pričo grofov Gust. Seldera in Jož. Batjanj-a v kat. Cerkev sprejeti, v poslednjih 2 letih pa njih 15. — V velikim avinjskim semenišu na Francoskim je 3. grud. keršem mlad afrikanec. Prišel je bil v to mesto ko strežnik nekiga vojaškiga častnika in je kmal potem v semenišu v službo prestopil. Ko je bil podučen v lepotah katoliške vere in je njeno visokost spoznal, tudi z njenim upanjem napolnjen bil, je mladi Kasem sam prosil sv. kersta, kteriga je prejel in je bil Avguštín imenovan. Dva dni poprej sta bila v tem mestu 2 protestanta sprejeta v sv. kat. Cerkev. — Imenitno je tole iz Kitajskiga. Neki zdravnik iz Zikavej-a je dolgo časa po bukvah iskal resnice. Kar koli so mu tudi lepiga povedali, nobena reč mu ni premogla duše vpokojiti in praznote v sercu napolniti. Napravi se na daljno popotvanje v slovečo pagodo (kitajsk tempel) nekiga velikiga mesta. Tamkej najde 80letniga bonza (kitajskiga popa), ki je pri svojih slovel za učeniga in svetiga moža. Tujic, ki ga je gnalo po resnici, se ponudi starcu učenca in mu razodene, de je k vsimu pripravljen, tudi bonze biti, samo de mu dušni pokoj zopet verne. Velikrat in mnogo tero se pogovarjata zastran verskih in duhovnih zadev; vendar mladimu zdravniku — ne le de se mu ne dani, se mu še bolj temni. Poslednjič da svojimu učeniku neko poglavitno vprašanje. Ne more mu ga odgovoriti in mu narav-

nost spozna, de v tem se ne zavé; naslednjič pa kakor po Božjim nagonu reče: „Ako želiš odgovor na to zamotano vprašanje, pojdi in iši ga pri kristjanih; oni sami ti zamorejo odgovoriti. Vselej se vari, de ne boš hudobne besede bleknil zoper vero Nebeškiga učenika; zakaj ona je v vsakim oziru vsiga našiga spoštovanja in čišenja vredna“. Zdravnik ga začuden in pretresen gleda in mu reče na zadnje: „Če je pa temu tako, moj učenik! sim še v veči zmoti in zadergi; zakaj pa se vi ne pokristjanite, ker so vender kristjanje tako popolnoma?“ — „Oh, kašice (rajza) mi je treba, de imam kaj jesti“, mu reče bonze. „Moji starši so bili revni; že v otročjih letih so me sem spravili, me revšine oteti. Ako v sedanjem stanu k drugi veri prestopim, je po meni; zanesljivo me kamnjajo“. Dosti je bilo našimu zdravniku. Verne se domu, se združi s kristjani, sožge vse, kar ima vrazniga, in že je pravi zgled pobožnosti in gorečnosti. Proti koncu majnka je bil s svojo ženo in 11letnim, prav priljudnim sinkam kersen.

Puntarska kri je vender strašna reč! Že spet so cesarja Napoleona 14. t. m. hotli umoriti. Ko se cesar in cesarica k igrospevnici pripeljata, se izsuje obiln pušni strel na nji. Precej ljudi je bilo ranjenih, en konj ubit, voz razdert in dva streznika oplazena, tudi cesarju je šla svinčenka skoz klobuk, vender cesar in cesarica nista nič poškodovana. Dosti očitno je tukaj varstvo Božje; in ni zgubljena molitev sv. Cerkve za katoliške poglavarje.

Zveličana plesavka.

Devica zlahtniga rodú, prav čedne postave, iz pobožne kersanske derzine je s toliko strastjo ples ljubila, de je nobena reč ni mogla berzdati. Starši to plesljivost svoje hčere nekiga dnc potožijo duhovnu pridigarškiga reda, ki jih je večkrat obiskal. Čez nekaj časa pridigar nasnuje govor s to devico in na ples zakone, kteriga je ona čez vse reči tega sveta ljubila, kakor je sama rekla. Pater pa ji reče: „Povejte mi, zlahtna gospodična! ko bi se vam na zbiranje dalo, se za teden plesu zderžati, de bi bilo vam potlej na voljo dano, celo leto plesati, kakor koli bi se vam zljubilo; ali se celo leto plesu zderžati, potlej pa vse žive dni po volji plesati: kaj bi zvolili?“ „...V tacih okolišinah bi bil hitro sklep storjen“, reče devica, „...rada bi se nekoliko časa zderžala, de bi potlej toliko veselje vživela“.

Duhoven reče dalje: „Kaj pa, ko bi se vam na zbiranje dalo, te kratke dni življenja ples opustiti, de bi potlej v nebesih vse večne čase vse veselje, naj veči veselje vživeli, kakorsniga koli si vaše serce zamore misliti?“ Na to vprašanje je bila devica v zadergi. Poslednjič pa zdihne in reče: „...Za nobeno časno reč, kakorsna koli si bodi, bi nikakor ne zapustila plesa; vender bi se k temu odločila, ako bi za gotovo vedila, de bi zamogla to veselje v nebesih vživati. Ako mi tedaj zamorete jasno dokazati, de se v nebesih pleše, bom spolnila, kar zelite“.

Modri masnik odgovori: „V sv. pismu se bere: „...Še boš stopil v verste tistih, ki plešejo“ (Jerem. 31.) Tudi se v sv. pismu večkrat bere od praznika večniga zaročevanja, od lepoglasbe: in verh vsiga tega je gotovo in obdelano, de se zvoljenim vse njih želje popolnoma in čezobilno spolnujejo. „...Vse, kar tvoje serce želi, ti bo Gospod dal!“ (Psalm 36.) Ako bi tedaj kdo tam gori želel plesati, in bi ne bilo plesa, bi njegova blaženost ne bila popolnoma.“

Po tacih in enacih pogovorih se je devica — Jezusu na krizu in Devici Mariji pod križem za ljubo — plesu za vselej odpovedala. Veliko je bilo veselje njenih staršev zavolj tega, ki so ji na njeno prošnjo priprosto obleko napravili, v kteri je Bogu in staršem pokorno služila, in bila vsa ponižna in priljudna do vsih.

Že četrto leto pa je zbolela in merzlica se je v ne-

ozdravljivo bolezen zvergla. V boleznii je imela nekterekkrat čudne prikazni in viditi je bila kakor mertva; torej so jo starši opominjali, de naj sv. zakramente prejme. Rekla je pa z veliko zanesljivostjo: „...Prosim vas, nikar naj ne prejmem še sv. poslednjiga olja, dokler ne bo mojiga duhovniga očeta s popotvanja, ki so me moje steklosti ozdravili. Za gotovo vém, de ne bom umerla, dokler jih ne bo. Prosila sim nebeškiga Ženina te milosti in sim jo dosegla, de bom dotle še živela!“ — Čez tri dni pride ta pobožni služabnik Božji iz daljne dežele, desiravno od njene boleznii nič ni vedil, in bil je sprejet z velikim veseljem. Po prejetih sv. zakramentih dolgo nepremakljivo v nebesa gleda in potlej reče s sladkim glasom: „Ljubljeni oče! o mojim spreobrnjenji ste mi večno plesanje v nebesih obetali; od te obljube Vas pa zdaj za vselej odvežem. V svojo neizrečeno žalost sim vidila kraje, v kterih so tiste neumne device, ki so bile posvetnim plesam vdane; vidila sim tudi Jezusa in njegovo ljubeznjivo Mater v korih devic, ki so se leskatala kakor vnovič paden sneg, in razveseljevale so se v večnih rajanjih“ (se vč, de vse drugač kot si jih posvetneži mislijo). „Hvalite Gospoda z menoj, ki mi za tako kratko zatajevanje z neskončnim veseljem povračuje, in tje je s tako kratko boleznijo očistil, de se brez pomude k njemu povzdignem. Naj bo hvaljen vekomaj!“ (Missionsbl.)

Slovstro.

Sechs Bücher von dem Priesterstande, v. Overberg, Münster 1858, so bukvice, malo čez 200 strani, iz kterih se zamore človek v pol ure več naučiti, kot iz marsikterih drugih v pol leta.

Zwölf Erklärungen des Gebetes des Herrn, nebst Rathschlägen für eine junge Person, wenn sie in die Welt tritt itd., ima marsikaj prav koristniga in ginljiviga v sebi; mora pa se pregledati do strani 184 in dalje.

Kalender für Zeit und Ewigkeit, ki ga je Alban Stolz — 10 let od tega premolknil — zopet spisal, razlaga Česeno-Marijo v duhu kakor je njemu lastno.

Pogovori z gg. dopisovavci.

G. Š. Prejeli in smo prav hvaležni. — G. H.: Hvala! — G. K.: Prav tako, bo kmalo. — G. K-r.: Bog plati! — G. B.: Svagda verlo i jako! — G. P. P.: Vse poslali in mislimo, de že imate.

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

Neža Valjavec v poslednji volji 1 cekin, t. j. 4 gold. 30 kr. — Dve dobrotni osebi 2 gold.

Duhorske zadeve.

V ljubljanski škofii. Gosp. Simon Kosmač, duh. pom. na Trati, pride ravno za taciga v Kover; g. Anton Zorman pa s Kovera na Trato; gosp. Blažu Lipovicu, fajm. v Koveru, je privoljeno v pokoj se podati, in imenovana duhovnjica je od 8. t. m. razpisana. Tudi lokalija Poljanica in fara Stari terg pri Ložu ste izpraznjeni in 11. t. m. razpisani. Umerli so čč. gg.: Matija Jelovčan, vpokojeni fajm. iz Povira na Teržaskim, v Zalogu na Cirk-lanskim 5. t. m. Anton Pagon, vpokojeni kostanjeviški fajm. v Radečah, tudi 5. t. m. Jožef Gramer, lokalist v Poljanici, 7. t. m. Leonard Janež, fajm. v Starim tergu pri Ložu, 10. t. m. R. I. P.!

Spremembe čč. gg. v lavantinski škofii. Anton Jerala, fajmošter v Obirji, je zvoljen fajmošter za Vovbre (Hamburg). — Martin Godina, kaplan v slov. Bistrici, stopi zavolj bolehnosti v začasni počitek. Rajmund Koceli, kaplan pri Materi Božji na jezeru, pride za kaplana v Šmartin pri Šaleku.